

gospodarske, obrtniške in narodne.

zhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 11. julija 1877.

Obseg: Po volitvah v deželni zbor Kranjski. — Gospodarske skušnje. — O delitvi konjskih premij na Kranjskem. — Razpis štipendij na viši kmetijski šoli „Francisko-Josefinum“ v Mödlingu za prihodnje šolsko leto 1877/78. — Obrazi iz življenja. — Angora. (Dalje.) — Kako stojimo dandanes? — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Po volitvah

v deželni zbor Kranjski.

Razen volitev 14. dne t. m., ko volijo tako imenovani veliki posestniki svojih 10 poslancev, kateri so dosihmal še zmirom tudi veliki, večidel največi protivniki národnim zastopnikom bili, so volitve v deželni zbor včeraj bile dovršene, a s tem nesrečnim izidom, da národnih poslancev je skupaj izvoljenih 16, nasprotnikov pa 8, kateri z 2 zastopnikoma zbornice kupčijske in z 10 velikimi posestniki, če bodo taki kakor dosedanji, naredijo nasprotnikom našim večino v deželnem zboru z 20 glasovi proti našim 16.

Volilci kmečkih občin — slava jim! — so zopet pokazali, da, če tudi se odpró peklenska vrata in vse pošasti skozi nje na svet skočijo, se kot verni národní možje ne dadó omamiti po nikakoršnih skušnjavah in zvijačah, ampak stanovitni stojé kot skala za mater svojo domovino in za take sinove njene, katere navdaja trdna volja, v zboru boriti se na vso moč za vsestranski blagor naroda svojega, za svetinje naroda slovenskega.

Žalibog, da po izidu poslednjih volitev večina meščanov in tržanov tega ne more o sebi reči, kajti pokazali so mnogi vskoki, da jih je nagrizil oni črv, po katerem trohni značajnost in poštenost, — da jih je omamil oni duh, da ne vedó, ali so tič ali miš.

Pisaje to nam stopi na misel Mirko Bogovičeva pesem, v kateri pravi:

Ali so to domorodci,
Ki, ljubeče samo tmíno,
Lahko omaje vsaki veter,
Ki tajijo domovino,
Jezusa kot nekđaj Peter?

Mi imamo v rokah toliko dejanskih dokazov iz mnozih krajev, kako strašansko silovito na eni in kako neverjetno nepostavno se je na drugi strani za večino glasov nasprotnikom delalo, da nam ni mogoče danes navajati ogromnega števila dogodeb, ki nam prav očitno razjasnujejo, da o takem prav Turškem pritisku in o breznačajni omahljivosti mnozih volilcev po mestih in trgih ni bilo mogoče zmagati našim. Pa tudi časnikom dandanes ni pripuščeno vsega odkriti, kar se je godilo; al prišla bode prilika na pravem mestu svetu vse to razodeti tako, da bode, ko se bodo odkrile raznotere nepostavnosti, marsikoga kurji pot polil in mu bodo lasje se še-

tinili. Če vlade državnim zborom predlagajo „Gelb-buch“, „Blaubuch“ in „Rothbuch“, smel bode tudi národní zastop na dotično mesto položiti črne bukve s popisom vsega, kar se je počelo, da so pri volitvah v mestih in trgih propadli národní volilci proti sili nasprotni. Protesti, ki so se, kakor slišimo, vložili skoro povsod volilnim komisijam v mestih in trgih, nam potrjujejo, da pride neizmerno število pritožeb na dan, ki bodo kazale, kako se je izvrševala volilna postava. Naj se nam nikar ne ugovarja: „kaj neki pomagajo ti protesti, vsaj ima deželni zbor pravico, proteste vreči „ad acta“. To je res; al — javna sodba avetá stojí nad sklepi zborovimi, in „vrč nosi vodo, dokler se ne razbije.“ V Idriji se národní volilci celó volitve udeležili niso; župan je pritožbo vložil zoper to, da so dobili nekateri volilno pravico, ki jim po plačilu davkov postavno ne gre, — drugi pa je niso dobili, ki bi jo morali imeti; al njegova pritožba bila je glas upijočega v puščavi, in zato ni on hotel stopiti v volilno komisijo in narodnjaki se potem celó niso vdeležili volitve.

Pri volitvah v kmečkih občinah so nam nasprotniki naši odtrgali le enega poslanca, gosp. Rudeža, in tega v Kočevsko-Ribniškem okraji, ki je od nekđaj nevaren bil zato, ker Kočevarji volijo skupaj s Slovenci tega okraja, ki pa ima med 91 volilci le 39 Kočevarjev po rodu. Nemški Kočevarji so stanovitni o tem, da volijo svoje ljudi, kar jim nihče očitati ne more, marveč se še nekaterim slovenskim sovolilcem, ki zatajujejo svoj narod in so kakor petelini na strehi, katere vsaka sapa zaviha kamor hoče, v izgled staviti smejo. Kako lahka bila bi pri gori navedenem številu zmaga slovenskih volilcev, ako ne bi bile kukavice, ki svoja jajca v tuje gnjezdo pokladajo!

Ker je razen Kočevskega okraja bila naša zmaga v kmečkih občinah sijajna, za katero gre topla hvala značajnemu našemu narodu in iskrenosti prečastite duhovščine naše, zato — če tudi po večini propadli — ponosno smemo reči: narod slovenski stojí za nami!

Naj zdaj objavimo izid vseh volitev.

Volitve v kmečkih občinah 7. dne t. m. so se izvršile tako-le:

V okolici Ljubljanskega in Vrhniškega okraja sta bila enoglasno (z 92 glasovi) izvoljena: dr. Jan. Bleiweis in gosp. Luka Robič, —

v okraji Kamniškem s 85 glasovi enoglasno: Luka Svetec, —

v okraji Vipavskem: **Matej Lavrenčič** enoglasno, —

v okolici Kranjsko-Loški: **Oton Detelja** z 92 glasovi (enoglasno), **Karol Klun** z 89 glasovi, —

v okraji Radoljskem: dr. **Jožef Poklukar** s 35 glasovi, —

v okraji Postojnskem: dr. **Val. Zarnik** in dr. **Josip Vošnjak** z 78 glasovi, —

v okraji Črnomeljskem: **Anton Navratil** s 56 glasovi, —

v okraji Novomeškem: **Viljem Pfeifer** s 83 glasovi, —

v Trebnem (za 6 okrajev): grof **Josip Barbo** in **Alojzij Kobler** s 122, **France Potočnik** s 119 glasovi, —

v Kočevsko-Ribniškem okraji: **Prim. Pakiž** s 46, — c. kr. okrajni glavar **Dollhof** s 45 glasovi. (Naš narodni kandidat je zaradi vsakovrstnih manevrov nasprotni stranke dobil 44 glasov, tedaj padel z 1 glasom).

Izid volitev v mestih in trgih 10. dne t. m. pa je bil ta-le:

V Trziču, volišču mesta Kamnik, mesta Radoljica in trga Trzič, je bil izvoljen trgovec **Kecelj Janez** s 132 glasovi, naš kandidat **Mihael Stare** je dobil 84 glasov. Šlo se je v Trziču 45 c. kr. uradnikov iz Kamnika, Radoljice in Trziča, ki so vsi **Keceljna** volili. Ugibuje se tudi, koliko je **Kecelj** potrosil za svojo volitev, —

v Idriji je izvoljen vitez **Anton Gariboldi** z 58 glasovi, — naši volilci, ki so nameravali voliti dr. **Jenkota**, se iz gori navedenih vzrokov niso udeležili volitve, —

v Novem mestu je izvoljen **Martin Hočevnar** z 204 glasovi, naš kandidat **Peter Grasselli** je dobil 164 glasov. Tudi tu velika množina c. k. uradnikov iz Novomesta, Krškega, Črnomlja in Metlike. Ugibuje se pa tudi, koliko je **Hočevnar** potrosil za svojo volitev, —

v Postojni je zmagal dr. **Deu** z 72 glasovi proti našemu kandidatu **Adolfu Obrezi**, ki je dobil 56 glasov, —

v Ljubljani jih je prišlo volit 628, ki so dali vitez dr. **Kalteneggerju** 464, pl. dr. **Schrey-u** pa 460 glasov; naša kandidata dr. **Ahačič** in dr. **Zupanec** sta dobila vsak po 165 glasov. Da je po sedanjem volilnem redu in pri črvivih mnogih volilcih našim neodvisnim volilcem nemogoča zmaga, priča ta-le statistični pregled: c. k. uradnikov in penzionistov je okoli 300, penzioniranih oficirjev 40, železniških uradnikov in služabnikov 24, profesorjev in učiteljev 30, skupaj odvisnih volilcev 394. Če prištejemo tem še veterinjake meščane in vidimo, kako so kruljeve, slepe in napol mrtve nasprotniki naši tirali včeraj na volišče, kdo se bo čudil, da je nasprotna stranka zmagala s svojima kandidatoma!

Popoldne včeraj je **Vesteneckova** zbornica kupčijska si za zastopnika izvolila svojega predsednika, g. **A. Dreota** in dr. **Schafferja**.

Mestjani **Kranjski** in **Škofjeloški** so včeraj edini rešili čast slovenskih mest in trgov, ki — v kljub grozovitim navalom nemčurakim — so zmagali z našim kandidatom županom **Kar. Šavnikom**, ki je dobil 94 glasov, nasprotni kandidat **Dolenz** pa 90. Slava, slava možatim **Gorencem**!

Ozir na izid popisanih volitev nam tedaj očitno kaže, da za izvoljenimi našimi 16 poslanci stoji narod slovenski, — kdo pa stoji za onimi 20, ki jih bodo poslali nasprotniki naši v zbor, to nam priča skušnja — preteklih 16 let. Če tudi začasno za par glasov fizično premagani, je vendar moralna zmaga naša! Živili národní volilci!

Gospodarske stvari.

Gospodarske skušnje.

* *Zoper gnjilobo grozdja.* Zoper to bolezen priporoča po „Pučk. Nov.“ neki skušen gospodar sledeče: Jaz vzamem globoko skledo, vlijem v njo 2 poliča vode, 10 žlic žganja, 12 žlic vina in 12 žlic jesiha, pa rečem komu, naj drži posodo pod plesnjivim grozdem, drugemu pa dam v roke gobo, ter mu rečem, naj gobo dobro v posodi namoči in ž njo vsak plesnjivi grozd opere. Tako sem delal 3 dni. Za vse plesnjivo grozdje, ki je bilo v vinogradu, bilo je treba 12 poličev vode, 1 polič žganja in ravno toliko vina in jesiha. Tretji dan grem gledat in najdem, da oprano grozdje ni bilo več plesnjivo, ampak čisto in svetlo. Tako sem pridelal 18 čebrov mošta (1 čeber po 50 poličev). Nikdo v moji okolici, akoravno so imeli več trt kot jaz, ni toliko mošta pridelal. Škoda, da je to moje sredstvo prekasno prišlo na svetlo. Jaz sem toplo svojim sosedom to sredstvo priporočal, al neverni **Tomazi** so se izgovarjali, češ, da je to delo zamudno, ker imajo dosti družega opravila, pa so raje škodo trpeli. Ako bi bili pa ti vinorejci pomislili, da se mora vsak trs okopavati, obrezati, privezati in pregostih ter škodljivih mladik očistiti, spoznali bi lahko, da bi se jim ta zadnji trud izplačal, to je, da bolno grozdje, kolikor je mogoče osvobodijo bolezni in ozdravijo; al za tacega, ki si ne dá nič dopovedati, ni leka do veka.

* *Kako ozdraviti drevo, kateremu je koža oguljena.* Ako je koža sadnemu drevesu oguljena in se je bati, da ne bi drevo poginilo, svetuje „Rusk vrtnarsk časnik“, da je dobro tako drevo namazati s salom (svinjsko mastjo), kajti potm mu nova koža izraste.

O delitvi konjskih premij na Kranjskem.

V 25. listu smo povedali, da na 5 krajih (na **Vrhniku**, v **Ribnici**, v **Bledu**, v **Kranji** in v **Novem mestu**) se bodo letos delile konjske premije, na prvih 4 krajih septembra meseca, v **Novem mestu** pa oktobra.

Danes o tej delitvi povemo kaj več, kar je gospodarjem vedeti treba, ki mislijo se potegniti za kako premijo.

Oklic c. kr. deželne vlade od 24. maja t. m. to-le naznanja:

I. Splošni predpisi.

1. Delitev premij se bo v vsakem imenovanem konkurznem kraju vršila po deželni komisiji za izrejo konj.

2. Vrh premije v srebernih goldinarjih se podeli vsakokrat tudi pohvalno pismo.

3. Pohvalno pismo bo obsegalo razen imena živinorejca kratek popis premiranega konja in tudi vzroke premiranja.

Če se živinorejec odpove premiji v denarju, se bode ta odpoved zapisala v pohvalno pismo.

4. Vsak živinorejec, kateri je dobil premijo za plemensko živino, se mora pismeno zavezati po reverzu, da bo konja vsaj še eno leto imel, sicer bi se mu prejeta premija v denarju nazaj vzela. Vendar se dosedanja dolžnost, konja po preteku enega leta pred premijsko komisijo zopet pripeljati, na toliko predrugači, da, ako bi zaradi precj velike daljave od premijskega kraja ali zaradi drugih vzrokov jako težko bilo konja pripeljati, zadostuje to, ako se pokaže od župana narejeno spričevalo, v katerem se s pritiskom županskega pečata potrjuje, da je konj po preteku imenovanega leta